

Predstavljanje knjige Barbare Ćuk (ur.)
Tko su te filozofkinje? Drugi svezak
Zagreb, 26. lipnja 2024.
Izvještaj

Drugi svezak knjige *Tko su te filozofkinje?* rezultat je rada na istoimenom projektu Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Voditeljica projekta i urednica predstavljenog sveska je dr. sc. Barbara Ćuk, izvanredna profesorica na spomenutoj sastavnici Sveučilišta u Zagrebu. Djelo nastavlja tematizaciju prvog sveska, vezanu uz sakupljanje, istraživanje i prezentiranje biografske te filozofske građe vezane uz filozofkinje. Knjiga donosi vrijedne i zanimljive tekstove u kojima su predstavljene Hipatija iz Aleksandrije, Makrina Mlađa, Hildegarda iz Bingena, Oliva Sabuco de Nantes Barrera, Edith Stein, Gertrude Elizabeth Margaret Anscombe, Alice von Hildebrand i Linda Zagzebski.

Predstavljanje je održano u Kavani Lav, koja se nalazi u Opatičkoj ulici na zagrebačkom Gornjem gradu. Knjigu su predstavile urednica dr. sc. Barbara Ćuk, književnica i nastavnica dr. sc. Marina Katinić Pleić te profesorica na Hrvatskim studijima dr. sc. Dubravka Zima. Program je moderirala novinarka Ana Škiljić Ravenšćak, direktorica u zagrebačkoj agenciji za odnose s javnošću »Komunikacijski laboratorij«.

Na početku programa, moderatorica je predstavila urednicu i izlagačice te ukazala na temeljne odrednice kojima se bavi predstavljeni svezak. Spomenula je da se radi o relativno nepoznatoj tematici bez koje povijest filozofije – kao akademska i znanstvena disciplina – ostaje nepotpunom.

Urednica knjige Barbara Ćuk kazala je da je početak istraživanja o filozofkinjama bio potaknut pitanjem jedne studentice: »Zašto toliko malo slušamo o filozofkinjama?«. Kao odgovor na to pitanje nastao je seminar na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti simpatičnog naziva »Tko su te filozofkinje?«. To je – naposljetku – dovelo do projekta koji je urodio knjigom. Uputila je na činjenicu da se vrijednosti neke discipline očituju u cjelovitosti prikaza njezinih tema i mislioca. U diskursu povijesti filozofije, tematika filozofkinja dugi je niz godina bila gurnuta u zapećak, što otvara pitanje opravdanosti tog postupka unutar same discipline i njezinih djelatnika.

Ćuk je napomenula da su se u proteklih pet do šest godina dogodila vrijedna istraživanja o filozofkinjama, a usporedno su tiskana i/ili prevedena neka

njihova djela. Iz razloga što se područje istraživanja proširilo, proučavanje određenih filozofkinja treba dopunu iz drugih znanosti, što otvara prostor za razne interdisciplinarnе suradnje i studije. Ćuk je – kako je i sama rekla – ovim djelom željela filozofkinje učiniti vidljivima, okupivši pritom suradnike koji se bave navedenom tematikom.

Marina Katinić Pleić započela je svoje izlaganje citirajući Hildegardu iz Bingena, za koju smatra da pojmom *viriditas* (zelenilo) najprikladnije opisuje kako žene izražavaju svoje misli. Filozofkinje – naglasila je – više zanima filozofija kao način života te u izražavanju svojih misli često koriste različite forme poput dijaloga. Uputila je i na čitanje prvog sveska, na koji se kronološki nadovezuje drugi. Napomenula je da bi bilo vrijedno napisati hrestomatiju s tematikom o filozofkinjama koja bi se mogla koristiti i kao nastavni materijal u srednjim školama.

Istraživanjem povijesti žena bavi se i Dubravka Zima, koja zagovara povijesni pristup neovisan o spolu. Takav pristup – smatra Zima – u posljednjih nekoliko godina postaje sve rašireniji i potican od strane državnih institucija. Dotaknula se i djela Ivane Brlić Mažuranić, koja je u svojem stvaralaštvu artikulirala koncept klasne svijesti. U svojem izlaganju, osvrnula se i na problem čuvanja materijala vezanih uz filozofkinje.

Po završetku predstavljanja, ugodno druženje s urednicom i izlagačicama nastavilo se uz zakusku te pjesmu i glazbu koju su izveli Ljubica Gurdulić i Darko Perković.

Bernard Hostić